

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Sydsudan 2018–2022

1. Inriktning

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklings-samarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklings-effektivitet liksom i de nya internationella överenskommelser som det interna-tionella samfundet enades om under 2015, Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris.

Svenskt utvecklingssamarbete med Sydsudan ska, inom ramen för denna strategi, bidra till ett fredligt och inkluderande samhälle, ökad tillgång till jämlik och jämställd hälsa och utbildning samt bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom. Strategin ska gälla under perioden 2018–2022 och omfatta sammanlagt 1 500 miljoner kronor.¹

¹ Denna strategi styr användningen av medel som anslås under anslagsposten 9 Afrika i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) för respektive budgetår.

Verksamheten ska bidra till följande mål:

Fredliga och inkluderande samhällen

- Mer inkluderande processer för fred, samhällsbyggande och ansvarsutkrävande.
- Förbättrade förutsättningar för kvinnors och flickors egenmakt.

Grundläggande samhällsservice och försörjningsmöjligheter

- Förbättrade förutsättningar för hälsa, med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.
- Ökad tillgång till utbildning av god kvalitet.
- Ökade möjligheter till hållbar försörjning.

2. Landkontext

Sydsudan är ett av världens fattigaste och mest bräckliga länder. Samhället har både före och efter självständigheten 2011 präglats av utdragna väpnade konflikter på olika nivåer, omfattande övergrepp mot de mänskliga rättigheterna och bristande nationell sammanhållning. Sedan 2013 pågår en väpnad konflikt som har haft en förödande påverkan på den civila befolkningen. Mer än hälften av landets 13 miljoner invånare behöver humanitärt bistånd eller skydd. Stora delar av befolkningen lider av otrygg livsmedelsförsörjning. Många kvinnor och flickor saknar tillgång till grundläggande samhällsservice och har inte heller möjlighet att åtnjuta eller hävda sina mänskliga rättigheter.

Den väpnade konflikten är det största hindret mot hållbar utveckling i Sydsudan. Konflikten har orsakat stort lidande, ökat befolkningens sårbarhet och undergrävt samhällets motståndskraft. Sydsudans ledare, både i regering och opposition, bär det huvudsakliga ansvaret för konfliktens utbrott och de fortsatta våldsamheterna. Parterna har avsiktligt förbisett befolkningens

behov och varit ovilliga att hantera grundorsakerna till konflikten. Kvinnor och flickor har drabbats särskilt hårt av konflikten, som har utmärkts av ett systematiskt sexuellt och könsrelaterat våld. Det har även varit svårt för kvinnor att göra sina röster hörda i fredsförhandlingarna.

Sydsudans svaga institutioner, det ekonomiska sammanbrottet under konflikten och regeringens ovilja att prioritera sociala frågor gör att förutsättningar i stort saknas för att leverera grundläggande samhällsservice. Bristen på samhällsservice försämrar befolkningens motståndskraft mot konflikt, kriser och katastrofer liksom förutsättningarna för hållbar utveckling och fred. Det saknas fungerande nationella system för hälso- och sjukvård samt utbildning. Ett utpräglat patriarkalt samhälle och hög förekomst av barnäktenskap försämrar tillgången till hälsa och utbildning särskilt för kvinnor och flickor. Utbildningsnivån bland barn, unga och vuxna är bland de lägsta i världen. Möjligheterna till arbete och försörjning är starkt begränsade, vilket påverkar ungdomars

situation liksom kvinnors egenmakt och tillgång till ekonomiska resurser. Barnarbete och tvångsarbete är vanligt förekommande.

Sydsudan påverkas av spänningar i den omgivande regionen och pågående konflikter i flera grannländer. Osäkerheten i regionen har delvis gränsöverskridande orsaker, såsom konkurrens om naturresurser, stor tillgången till vapen och sårbarhet för klimatförändringar. Det har över tiden skett betydande folkförflyttningar i regionen. Konflikten i Sydsudan har tvingat 4,3 miljoner människor att fly från sina hem, varav 2,4 miljoner har sökt sig till grannländerna.

3. Verksamhet

Sveriges utvecklingssamarbete med Sydsudan ska ta sin utgångspunkt i och präglas av ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling. Rättighetsperspektivet innebär att de mänskliga rättigheterna och demokrati ska ses som grundläggande för utveckling. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade, exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Detta så att människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, mäns och barns situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart liksom jämställt. Grundvalen för utvecklingssamarbetet är en helhetssyn på människors och

samhällens utmaningar, behov och förutsättningar. Den bärande principen är att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer ska förstås och hanteras i ett integrerat sammanhang. Jämställdhet, kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter är ett mål i sig såväl som en förutsättning och ett medel för en hållbar global utveckling. Våld och väpnad konflikt är ett av de största hindren för ekonomisk och social utveckling och utvecklingssamarbetet är en viktig del i det konfliktförebyggande arbetet. Ett miljö- och klimatperspektiv, ett jämställdhetsperspektiv liksom ett konfliktperspektiv ska därför systematiskt integreras i det svenska utvecklingssamarbetet med Sydsudan.

De internationellt överenskomna principerna för utvecklingseffektivitet ska tillämpas i Sveriges utvecklingssamarbete med Sydsudan och anpassas till den lokala kontexten. Ägarskap bör förstås i ett brett, inkluderande perspektiv som förutom statliga aktörer omfattar bland annat relevanta delar av det civila samhället. Huvudansvaret för ett lands utveckling ligger på dess

regering och andra nationella aktörer. Sydsudans nuvarande regim kan emellertid inte göra anspråk på att företräda befolkningen, varför den endast i begränsad utsträckning bör betraktas som en legitim motpart i utvecklingssamarbetet.

Sveriges utvecklingssamarbete med Sydsudan ska bidra till att skapa fredliga och inkluderande samhällen på lokal och nationell nivå. Verksamheten ska bidra till att förbättra situationen för människor som har utsatts för våld liksom till att stärka skyddet av kvinnor och barn. Erfarenheter visar att förebyggande och fredsbyggande verksamhet i lokala samhällen kan bidra till att minska ojämlikhet, utanförskap och andra konfliktorsaker samt till att motverka våldseskalation på nationell nivå. Utvecklingssamarbetet ska stärka det civila samhället och stödja fri och oberoende media, inte minst för att främja inkluderande fredsprocesser, samhällsbyggande och ansvarsutkrävande. Sverige ska särskilt prioritera att kvinnor och unga bereds vidare möjligheter att bidra till hållbar fred och mer inkluderande samhällen,

med utgångspunkt i säkerhetsrådets resolutioner 1325 respektive 2250 och efterföljande resolutioner. Verksamheten ska motverka diskriminering och våld mot kvinnor och flickor liksom destruktiva könsnormer och värderingar som när konflikten.

För att stärka den sydsudanesiska befolkningens motståndskraft mot konflikt, kriser och katastrofer ska Sverige bidra till att öka tillgången till grundläggande samhällsservice med fokus på hälso- och sjukvård och utbildning. Utvecklingssamarbetet kan även stödja flersektoriella initiativ, inte minst där det finns länkar till det humanitära biståndet. Verksamheten bör fokusera på den lokala nivån, för att direkt möta utsatta människors behov. Genom att öka tillgången till grundläggande samhällsservice kan utvecklingssamarbetet över tiden bidra till att stärka sammanhållningen i samhället och därmed förbättra förutsättningar för hållbar fred. Sverige ska särskilt prioritera arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inte minst för att motverka den höga mödradödligheten och det

omfattande sexuella och könsrelaterade våldet. Sverige ska bidra till en likvärdig och inkluderande utbildning av god kvalitet för flickor, pojkar, kvinnor och män, med särskild uppmärksamhet på marginaliserade och utsatta grupper. Verksamheten bör betona livslångt lärande, för att stärka barns, ungdomars och vuxnas försörjningsförmåga, motståndskraft och tilltro till samhället. Utvecklingssamarbetet ska stärka förutsättningarna för hållbar försörjning och en meningsfull sysselsättning för kvinnor och män som lever i utsatthet däribland internflyktingar. Verksamheten bör bidra till att stärka lantbruket, för att förbättra livsmedelsförsörjning och möjliggöra sysselsättning. I det längre perspektivet är det viktigt att lantbruket är hållbart. Genom att inkludera miljö- och klimatåtgärder i verksamheten förbättras förutsättningarna för en hållbar försörjning.

Verksamhetens inriktning och den aktuella kontexten ska styra valet av samarbetspartner och samarbetsformer. Huvudsakliga partner för Sveriges utvecklingssamarbete med

Sydsudan bör vara internationella och multilaterala organisationer samt det civila samhällets organisationer. Samarbete kan i begränsad utsträckning genomföras med den offentliga förvaltningen, som ett komplement till arbete med andra aktörer. Möjligheterna till framgång är som störst när förändringsaktörer på nationell och lokal nivå inkluderas och stärks. Utvecklingssamarbetet ska stödja reforminriktade krafter som söker fredliga och hållbara samhällslösningar, bidrar till ökad respekt för och skydd av mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer samt stödjer ökad jämställdhet.

Stor vikt bör fästas vid att följa utvecklingen i Sydsudan liksom i den omgivande regionen. Eftersom situationen i Sydsudan är föränderlig och komplex ska det finnas beredskap att flexibelt och ändamålsenligt anpassa verksamheten utifrån nya förutsättningar. Det ska även finnas beredskap att kunna genomföra strategisk verksamhet i avgörande skeden.

Sverige ska verka för en sammanhållen och effektiv utvecklings- och givar-samordning i Sydsudan, inklusive genom att leda eller delta i relevanta samordningsgrupper. Sverige bör även delta aktivt i EU:s biståndssamordning och vid eventuell gemensam programmering. Sida ska bidra till en bättre samverkan mellan aktörer inom det långsiktiga utvecklingssamarbetet och humanitära aktörer, i enlighet med FN:s och givarsamfundets nya sätt att arbeta, samt undersöka möjligheter till samverkan med fredsbyggande verksamhet.

Synergier ska tillvaratas mellan strategins olika områden, liksom med verksamhet inom ramen för andra strategier, såsom relevanta bilaterala strategier för Sydsudans grannländer, strategin för hållbar fred, den regionala strategin för Afrika söder om Sahara, den regionala strategin för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt strategin för det humanitära biståndet, inklusive det humanitära biståndet till sydsudanesiska flyktingar i regionen. Stöd via multilaterala organisationer ska vara förenligt med Sveriges övergripande

prioriteringar och förhållningssätt i samarbetet med de multilaterala organisationerna. Sveriges stöd, inklusive genom multilaterala organisationer, bör utgöra en grund för dialog. Sida ska säkerställa att det finns en helhetssyn på Sveriges samlade stöd till Sydsudan liksom till den omgivande regionen.

Strategin ska följas upp enligt de principer och processer som anges i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd.

Utrikesdepartementet

Växel: 08-405 10 00

Besöksadress: Gustav Adolfs torg 1
Stockholm